

Zondag 24 januari 2016 Jezus presenteert zich

Inleiding.

Wie is toch die man uit Nazareth? Die Jezus die in de synagoge, het woord nam. Lucas laat zien dat Jezus een mens is, die zich laat leiden door de Geest en die ook goed thuis is in de heilige boeken. Als Jezus vandaag de boekrol opent en de woorden van Jesaja voorleest, laat Hij zien dat het te allen tijde gaat om bevrijding van mensen. Jezus zegt in de synagoge dat het God dáárom te doen is en dat Hij er de Getuige van is.

Wie vrij wil worden, luistere naar Hem! Wie vrij wil maken, doe het Hem na!

Overweging.

De eerste lezing vertelt hoe Israel - na een lange periode van ballingschap - zoekt naar een nieuwe identiteit. De priester Ezra helpt hen daarbij, door te wijzen op de Thora, de wet van Mozes. En in het evangelie wil Jezus duidelijk maken wat zijn identiteit is, waar Hij voor wil gaan. En daarbij grijpt ook Jezus terug naar de Joodse traditie. En wij, waar kunnen wij op teruggrijpen als wij zoeken naar onze identiteit als Christen in 2016?

In de 5^e eeuw voor Christus –zo weten we- wordt het Joodse volk gedeporteerd naar Babel, hun eigen land raakte bezet, hun identiteit als volk en geloofsgemeenschap was verzwakt. Jeruzalem lag in puin, de tempel was een ruïne. Maar uiteindelijk keren ze, na zo'n vijftig jaar, terug en beginnen ze met de wederopbouw van de stad en de tempel. Het volk vindt ook zijn religieuze drijfveren weer terug, na de jaren van deportatie, van onveiligheid en onzekerheid. Ezra is de leider van deze beweging. Hij organiseert de samenleving en de godsdienst weer. Daarmee geeft hij de mensen een elan en een veerkracht die ze generaties lang gemist hadden.

Ook Lucas wil zijn enthousiasme doorgeven en zijn lezers vertellen wie Jezus was, wat Hij gedaan en voorgeleefd heeft. En hij draagt zijn boek als het ware op aan Theofilus, een naam die ook een bijzondere betekenis heeft: vriend van God. Aan hem, maar dus ook aan allen die zich 'vriend van God' voelen, schrijft Lucas zijn verhaal over Jezus. En nadat hij vertelt heeft over Jezus' geboorte en over Zijn doop in de Jordaan, komt hij bij het levensprogram, de missie, de identiteit van Jezus. Daarvoor grijpt hij terug op de traditie, de Joodse traditie. Jezus krijgt de boekrol aangereikt – misschien was hij ook lector – en zoekt de tekst, waarmee hij zich helemaal identificeren kan:

*'De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalft.
Om aan armen het goede nieuws te brengen, heeft hij mij gezonden,
om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken
en aan blinden het herstel van hun zicht,
om onderdrukten hun vrijheid te geven,
om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'*

Dan is iedereen gespannen en wacht op wat Jezus daarover te zeggen heeft. En dat is kort en bondig: *'Vandaag hebben jullie deze schrifttekst in vervulling horen gaan.'*

En wij, die deze teksten nu horen en lezen, weten dat dit waar is. Alle evangelieverhalen vertellen over de blijde boodschap die Jezus had voor armen en zieken, voor blinden en lammen, voor weduwen en uitgestotenen, voor wie onderdrukt werden. En we weten ook waartoe dit geleid heeft: tot een leven dat helemaal in dienst stond van de naaste, tot een werken aan een wereld omgekeerd, een mooie wereld voor iedereen. Zo was Hij, Jezus ten voeten uit. En zo mogen ook wij in zijn voetstappen treden en proberen die weg te vertalen naar onze tijd.

Wat gebeurt, als ik vandaag de boekrol krijg aangereikt. Met dezelfde Jesajatekst. Natuurlijk zal ik niet durven zeggen dat deze schrifttekst vandaag in vervulling gaat. Maar ik wil wel een poging wagen ze zo te vertalen, dat ze wellicht een klein beetje werkelijkheid kan worden, hier en nu, als wij er allemaal aan gaan staan, als wij er allemaal een stuk van onze identiteit aan kunnen ontlenuen. Ik lees:

De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalfd.

Ik ben ook gedoopt, gezalfd, lang geleden, u waarschijnlijk ook, nog onbewust van de opdracht die dit met zich meebracht. Maar nu mag ik die opdracht ook de mijne, de onze noemen:

Om aan armen het goede nieuws te brengen,

Ik wil mijn ogen open houden voor de mensen om me heen die arm zijn, letterlijk omdat ze onvoldoende geld hebben om van te leven, om hun kinderen te geven wat andere ouders ook geven, om zich gelijkwaardig te voelen en mee te tellen in de samenleving. Maar ook open zijn voor wie zich arm voelen omdat ze weinig liefde ervaren, weinig sociale contacten hebben of zich niet begrepen voelen.

om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken

ik wil mijn hart open houden voor mensen die gevangen zitten: in eigen regels of opvattingen, gevangen in isolement vanwege allerlei (voor)oordelen, gevangen vanwege onterechte veroordelingen, gevangen en monddood.

en aan blinden het herstel van hun zicht,

ik wil mijn ogen open houden voor wie niets meer kan zien, geen lichtpuntjes meer ervaren in het leven, maar ook voor hen, die blind zijn voor de nood of het verdriet van een ander

om onderdrukten hun vrijheid te geven

ik wil mijn oren open houden voor wie onderdrukt worden, door onrechtvaardige regimes in deze wereld, maar ook door onze vooroordelen, die mensen die anders zijn, anders denken of anders geloven, gemakkelijk uitsluiten en hun plezier en vrijheid van leven inperken.

om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'

Ik wil – samen met onze paus Franciscus – het genadejaar dichterbij brengen als we Jezus roep om barmhartigheid concreet kunnen maken hier in Heerlen, in Nederland en in de wereld om ons heen. Als wij zo het boek leren lezen in het licht van Gods Geest, dan zal de Blijde Boodschap van Jezus weerklank vinden op onze aarde, in dit genadejaar tot in eeuwigheid. Amen.